

Aan de leden van de Vaste commissie voor VWS
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Per e-mail via: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum
22 juni 2023
Contactpersoon
Jan Visscher
Ons kenmerk

Bijlage(n)
-
Telefoon
06-13203391
Uw kenmerk

Onderwerp

Plenair debat over de Hervormingsagenda
Jeugd

Geachte woordvoerders Jeugd,

Binnenkort bespreekt u in een plenair debat de Hervormingsagenda Jeugd. Bij de voortgangsbrief van staatssecretaris Van Ooijen en minister Weerwind zat een groot aantal bijlagen, over zeer uiteenlopende onderwerpen. In deze brief beperken wij ons tot de Hervormingsagenda Jeugd en de stukken die daar direct mee te maken hebben. Het is ondoenlijk om op deze korte termijn ook op alle andere onderwerpen in te gaan. Verschillende documenten zullen op andere momenten aan de orde komen, bijvoorbeeld bij het (verplaatste) commissiedebat Jeugdbescherming, het wetgevingsoverleg over de begroting en andere commissiedebatten. Mocht u in aanloop naar dit debat toch vragen hebben over deze andere onderwerpen, neemt u dan gerust contact met ons op¹.

Vaststelling Hervormingsagenda Jeugd

De samenwerkende branches Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz en Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (verenigd in de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd: BGZJ) zijn blij dat na een lang en intensief proces de Hervormingsagenda Jeugd eindelijk is ondertekend² en nu in de Tweede Kamer besproken kan worden. Blij, maar ook ongeduldig. Want de Hervormingsagenda Jeugd bevat goede intenties, die echter pas echt iets gaan betekenen voor de dagelijkse praktijk van de jeugdhulp als ze ook daadwerkelijk worden uitgevoerd³. Er blijven zorgen over de afspraken tussen het rijk en gemeenten over het financiële kader⁴ van de Hervormingsagenda Jeugd. Dit vormt een potentiële bedreiging voor de inhoudelijke ambities.

¹ Jeugdzorg Nederland: Stijn Verbruggen, tel. 06-15862082; de Nederlandse ggz: Joeri Redder-Veen, tel. 06-39837495; VGN: Dianne van der Veen, tel. 06-41284280; BGZJ: Jan Visscher, e-mail jvisscher@vgn.nl

² <https://www.brancheszorgvoorjeugd.nl/berichten/actueel/hervormingsagenda-jeugd-aan-de-slag/>

³ <https://www.brancheszorgvoorjeugd.nl/berichten/actueel/branches-positief-over-hervormingsagenda-jeugd-maar-ook-zorgen/>

⁴ <https://www.jeugdzorgnederland.nl/actueel/financieel-akkoord-tussen-rijk-en-vng-maar-inhoudelijke-zorgen-blijven/>

Aandachtspunten en prioriteiten vanuit aanbiedersperspectief

We hebben u de afgelopen periode regelmatig geïnformeerd over onze standpunten over de Hervormingsagenda Jeugd en de onderwerpen die daarin aan de orde komen. Bijvoorbeeld in de position papers van Jeugdzorg Nederland⁵, de Nederlandse ggz⁶ en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland⁷ voor het rondetafelgesprek van 19 juni, die tezamen een overzichtelijke en actuele weergave van onze aandachtspunten, wensen en zorgen bieden. We verwijzen daarom graag naar die documenten en herhalen niet alle inhoud daaruit in deze brief.

Prioriteiten in uitvoering en wetgeving

Tijdens (en na afloop van) het rondetafelgesprek werd ons duidelijk dat meerdere fracties met name op zoek zijn naar concrete manieren waarop de Tweede Kamer een zinvolle bijdrage kan leveren aan het versnellen of beter borgen van de belangrijkste ambities uit de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat daarbij met name om wet- en regelgeving en andere aspecten waar de rijksoverheid nadrukkelijk aan zet is. Ook wordt gezocht naar de juiste prioritering.

Daarom gaan we in deze brief met name op die aspecten in: welke wet- en regelgeving heeft wat ons betreft prioriteit en welke aandachtspunten hebben we daarbij:

- Het wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' bevat ten minste drie cruciale punten, die voor ons van groot belang zijn (en dus prioriteit hebben):
 - o De samenwerkingsplicht voor gemeenten: deze wettelijke plicht wordt uitgewerkt in lagere regelgeving en moet leiden tot stabiele robuuste regio's, waarin de samenwerking niet-vrijblijvend is en er op uniforme wijze wordt gewerkt. Voor de aanbieders van jeugdhulp gaat deze maatregel pas iets opleveren als de definitieve regio-indeling is vastgelegd en functioneert. Dit is voor ons een cruciale randvoorwaarde om de andere ambities in de Hervormingsagenda waar te kunnen maken;
 - o De AMvB 'zorgvormen': in lagere regelgeving wordt vastgelegd welke zorgvormen verplicht minimaal op regionaal niveau ingekocht dienen te worden. Helaas wordt er niet in vastgelegd welke zorgvormen landelijk ingekocht moeten worden, terwijl dat hier in sterke mate mee samenhangt. De uitwerking van deze regelgeving is voor aanbieders van groot belang. Alle specialistische jeugdhulp moet minimaal op regionaal schaalniveau worden ingekocht. Het terugdringen van de administratieve lasten hangt in sterke mate af van het aantal zorgvormen dat op regionale schaal belegd wordt (in plaats van lokaal). Het inwerkingtreden van deze regelgeving heeft voor ons dan ook hoge prioriteit;
 - o De rol van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa): de NZa krijgt de wettelijke taak om stelselonderzoek te doen om de beschikbaarheid van de jeugdzorg te bevorderen. Daarbij krijgt de NZa nadrukkelijk de ruimte om aan de bel te trekken vóórdat er grote problemen ontstaan. Hieruit vloeit ook het traject dat tot landelijke tarieven moet leiden voort. Hoe sneller dat geregeld is, hoe liever! Het

⁵ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2023Z10662&did=2023D25570>

⁶ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2023Z10664&did=2023D25576>

⁷ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2023Z11025&did=2023D26409>

onafhankelijke toezicht door de NZa kan op korte termijn al verbetering opleveren en heeft daarom voor ons hoge prioriteit.

- Het wetsvoorstel dat regelt dat de inkoop, administratie en uitvoering en verantwoording van jeugdzorg vergaand worden gestandaardiseerd: deze standaardisering moet de administratieve lasten voor aanbieders en de bureaucratie voor professionals fors terugdringen. Het wetsvoorstel regelt het principe, maar de uitwerking moet in lagere regelgeving vorm krijgen.
- De AMvB 'Reële prijzen jeugdwet': recent gaf u schriftelijk uw inbreng over deze AMvB in de voorhangprocedure. De claim in de Kamerbrief bij de Hervormingsagenda Jeugd dat de AMvB in de huidige vorm ook tariefdifferentiatie bevordert, kunnen wij niet volgen. Deze AMvB moet een stuk scherper en uw schriftelijke inbreng legt de vinger op de zere plekken van deze regeling. Nu de Hervormingsagenda Jeugd is vastgesteld, moet het ambitieniveau van deze AMvB daar op aangepast worden.

Een rode draad in bovenstaande punten is: het zijn niet zozeer de ingangsdata van de wetsvoorstellen, maar vooral de ingangsdata van de AMvB's, ministeriële regelingen en opdrachten die als cruciale deadlines besproken moeten worden met de bewindspersonen.

Verlengde jeugdhulp

Uit het rondetafelgesprek kwam (onder andere) duidelijk het signaal dat de 18-/18+ problematiek meer aandacht en prioriteit verdient dan dit onderwerp tot nu toe in de Hervormingsagenda Jeugd krijgt. Wij sluiten ons aan bij dat signaal. Aanbieders hebben een belangrijke rol door tijdig aan de slag te gaan met het toekomstperspectief van jongeren op belangrijke levensdomeinen, de 'Big 5'. Dat betekent echter niet dat iedere jongere hier klaar voor is op zijn/haar achttiende verjaardag. De leeftijdsgrens voor jeugdhulp moet dan ook omhoog, of ten minste zou de 'bewijslast' voor verlengde jeugdhulp omgedraaid moeten worden. Dit betekent dat onderbouwd moet worden waarom jeugdhulp gestopt kan worden, in plaats van waarom deze voortgezet moet worden. Veel gemeenten zijn nu te terughoudend met het toekennen van verlengde jeugdhulp en geven alleen kortdurende beschikkingen af, waardoor jongeren in onzekerheid blijven over hun perspectief.

Korte termijn naast (middel)lange termijn

Een belangrijke kanttekening is nog dat de uitwerking van de plannen in de Hervormingsagenda tijd zal kosten, terwijl de urgentie van de problemen in de dagelijkse praktijk groot is. Zo blijkt ook uit het rapport 'Stand van de Jeugdzorg'⁸ van de Jeugdautoriteit, dat bij de recente Kamerbrief zat. Met de Hervormingsagenda werken we toe naar structurele verbeteringen op termijn, maar er blijft ook aandacht nodig voor de acute problemen en de gevolgen daarvan voor kinderen, gezinnen en professionals. De Hervormingsagenda Jeugd mag geen excuus worden om niets aan de problematiek van vandaag en morgen te doen.

Startpunt om aan de slag te gaan

De branches zien de Hervormingsagenda Jeugd dan ook niet als een einddocument, maar als het startpunt van de uitwerking en uitvoering van de afspraken die in de Hervormingsagenda Jeugd staan. Om zo te komen tot een beter werkend jeugdstelsel. Onze handtekening staat dan ook voor onze steun aan de gekozen oplossingsrichtingen in de agenda en commitment aan de inhoudelijke afspraken. Samen met onze achterbannen zullen wij onze

⁸ <https://www.jeugdautoriteit.nl/actueel/nieuws/2023/06/20/stand-van-de-jeugdzorg-2023>

verantwoordelijkheid nemen, bijvoorbeeld als het gaat om de afspraken over kwaliteit, opdrachtnemerschap en dataverzameling.

We blijven graag met u in gesprek over de voortgang, de dilemma's en de uitdagingen die we daarbij tegenkomen. En hopen dat we met uw steun en inzet op de prioritaire wet- en regelgeving nu echt in volle vaart aan de slag kunnen met de uitwerking en uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd.

Met vriendelijke groet,
Namens de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ)

Olaf Prinsen,
Directeur Jeugdzorg Nederland
Voorzitter directeurenoverleg BGZJ